МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Навчальний посібник

УКЛАДАЧ ОЛЕНА ГАРНИК

Умань – 2018

УДК 658 (075.8)
Е 45

Рекомендовано до друку Вченою радою
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № _2_ від _27 лютого_ 2018 року)

Рецензенти:
Пенькова О.Г., *доктор економічних наук, професор, Уманський національний університет садівництва*
Космідайло І.В., *кандидат економічних наук, доцент, Уманська філія ПВНЗ «Європейський університет»*
Кірдан О.П., *кандидат економічних наук, доцент, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Е 45 Економіка підприємства : навчальний посібник / уклад. О. А. Гарник. – Умань : Візаві, 2018 р. – 274 с.

Розглянуто основні засади діяльності підприємства як суб'єкта господарювання, ресурсне забезпечення, формування і раціональне використання економічного потенціалу підприємства, його фінансово-економічні результати, шляхи підвищення ефективності господарської діяльності і конкурентоспроможності.

Навчальний посібник містить короткий лекційний курс дисципліни, семінарських занять, завдання для перевірки знань (тести) та термінологічний словник, списки літературних джерел.

© Гарник О.А., 2018 рік
© Уманський державний педагогічний університете імені Павла Тичини, 2018 рік

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА…… 4

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ…… 5

ІІ. ТИПОВА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ……... 6

ІІІ. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теорії підприємств та основи підприємництва…….... 9
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми…….... 18
Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств……... 22
Тема 4. Структура та управління підприємством…….. 28
Тема 5. Ринок і продукція…… 38
Тема 6. Планування діяльності підприємства…….... 45
Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці..... 52
Тема 8. Капітал підприємства…….... 72
Тема 9. Інвестиції……... 91
Тема 10. Інноваційна діяльність…….... 99
Тема 11. Організація виробництва і забезпечення якості продукції…….. 107
Тема 12. Техніко-технологічна база та виробнича потужність……..... 126
Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацією продукції…… 136
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства…….. 153

ІV. НАВЧАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Семінарське заняття 1…… 161
Семінарське заняття 2…… 167
Семінарське заняття 3…….. 173
Семінарське заняття 4…… 175
Семінарське заняття 5…… 186
Семінарське заняття 6…… 190
Семінарське заняття 7…….. 207
Семінарське заняття 8…… 228
Семінарське заняття 9…… 237
Семінарське заняття 10…… 246
Семінарське заняття 11…… 254

V. СПИСОК БАЗОВИХ ТЕРМІНІВ…… 259
VI. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНОВАНИХ ДЖЕРЕЛ…….. 274

ПЕРЕДМОВА

Економіка підприємства, як конкретна галузь економічної науки й навчальна дисципліна, базується на пізнанні та свідомому використанні економічних законів і закономірностей функціонування та розвитку суспільного виробництва. Ця наука вчить, як оптимально використовувати ресурси, щоб, приміром, певне підприємство при мінімальних витратах могло досягати максимальних прибутків. Можна сказати, що студенти фактично вивчають механізм існування будь-якої компанії незалежно від її розміру (мале підприємство чи велика транснаціональна корпорація) та форми власності.

Виходячи із змісту навчальної дисципліни «Економіка підприємства», навчальний посібник покликаний допомагати студентам вищих закладів освіти у досконалому вивченні теоретичного матеріалу та набутті відповідних навичок з базового навчального курсу. Посібник спрямований на формування у студентів здатності самостійно мислити, набуття ґрунтовних знань з основних розділів прикладної економіки, умінь, спрямованих на отримання заздалегідь намічених результатів господарювання шляхом оптимального використання трудових, матеріальних, фінансово-кредитних та інших ресурсів підприємства, практичних навичок прийняття рішень в умовах ринкової економіки.

Кожна тема, розглянута у навчальному посібнику, містить перелік питань, що є обов’язковими та додатковими для вивчення, коротке викладення змісту цих питань, включаючи найважливіші розрахунково-аналітичні моменти, список систематизованої літератури. Крім того, велика кількість задач і економічних ситуацій дають можливість закріпити у практичних розрахунках теоретичний матеріал. Наведені приклади розв’язку типових задач допоможуть студентам у роботі над практично-розрахунковою частиною посібника. Тести дають можливість перевірити якість знань студентів з курсу.